

11.

konference
Evaluační
jednotky
NOK

Data v akci:

Evaluační jako klíč k efektivní
kohezní politice 2028+

Regionální rozměr dopadů fondů EU: zkušenosti z aplikovaného výzkumu

Léon Kamenický

13. 11. 2025, Praha

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

Přírodovědecká fakulta
Univerzita Karlova

Základní rámec a přístup projektu

Název projektu: Hodnocení odlišných způsobů podpory podnikání a jejich vliv na úspěch firem i proměnu regionálního prostředí

Reg. č.: CZ.07.01.01/00/22_005/0000237

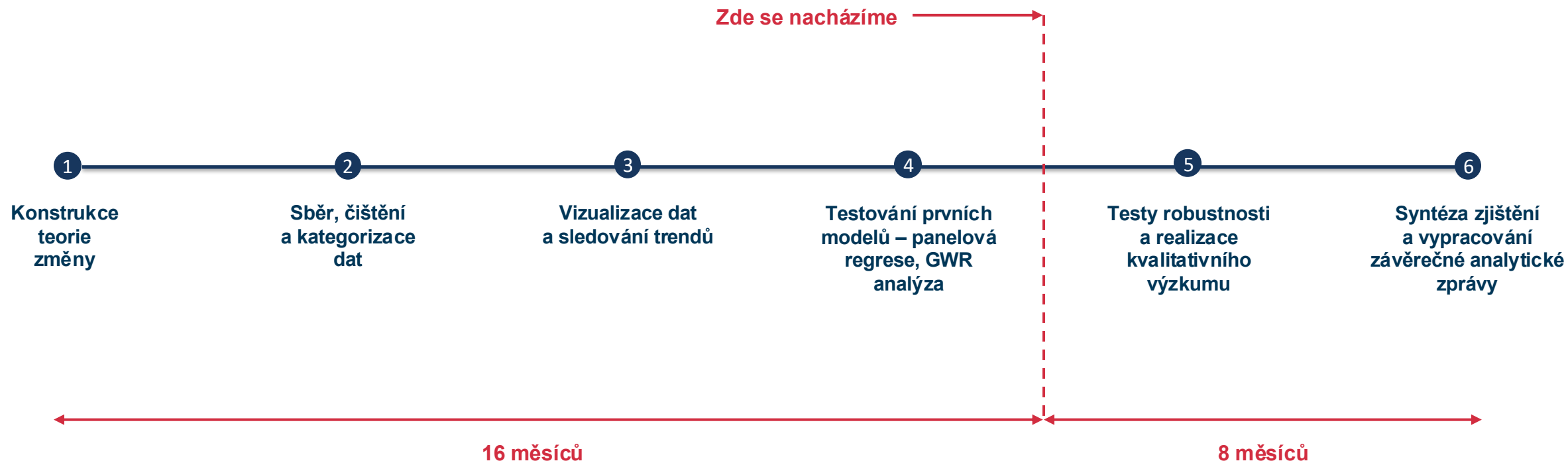
- **Velký potenciál datové základny:** Využití rozsáhlých dat o finanční podpoře podnikatelských subjektů umožňuje sledovat dlouhodobé trendy a zajišťuje konzistenci v tematických prioritách.
- **Ambice výzkumného projektu oproti „standardní“ evaluaci:**
  - **Flexibilní výzkumná strategie** – možnost upravovat postupy při zachování hlavního cíle.
  - **Silnější teritoriální rozměr** – data o podpoře lze agregovat na úroveň obcí, ORP či krajů, rozkládat do časových řad podle roku fyzické realizace a třídit podle tematických oblastí.
  - **Rozšíření kvantitativních přístupů** – testování alternativních statistických metod s ohledem na rovnováhu mezi analytickou hloubkou a limity dostupných dat.

Tým projektu

- **Výzkumný tým z PřF UK**
  - Léon Kamenický – hlavní analytik
  - Viktor Květoň – vedoucí řešitelského týmu
  - Eliška Hocková – GIS expertka
- **Za MMR-NOK**
  - Jana Bystřická (MMR-NOK) – projektová koordinátorka
  - Jana Drlíková (MMR-NOK) – vedoucí oddělení evaluací
  - Ondřej Dvouletý (VŠE) – oponent

Postup

Teorie změny

Z literatury víme, že...

Kohezní politika EU dlouhodobě čelí kritice kvůli smíšeným výsledkům – heterogenní efekty dotací na regionální rozvoj ukazují, že stejný objem podpory může mít v různých regionech odlišný socio-ekonomický dopad.

(Bachtler & Gorzelak 2007; Bachtler et al. 2023)

Účinky veřejné podpory MSP se mohou významně lišit mezi regiony, protože každý region má odlišný inovační ekosystém – kvalitu institucí, úroveň vládnutí a strukturu ekonomické základny.

(vychází např. z konceptu Regional Innovation Systems)

Kvalita místní správy, měřená např. *European Quality of Government Indexem*, je klíčovým faktorem: veřejné investice do MSP mají větší ekonomický dopad v regionech s vyšší kvalitou vládnutí.

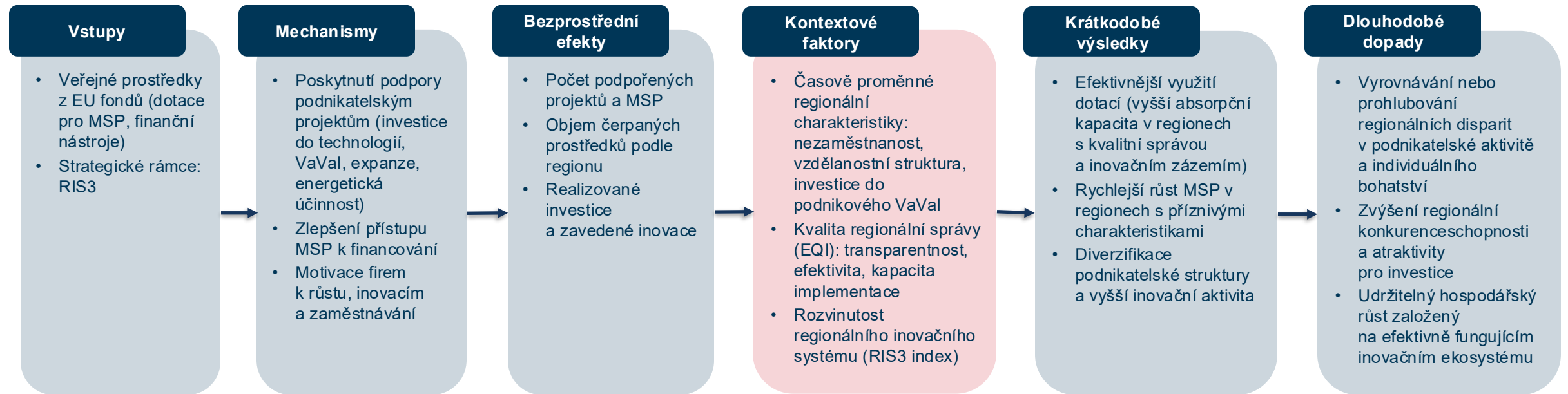
(Ramírez, Kleine-Rueschkamp, Veneri 2023)

Dosavadní evaluace a kvantitativní studie často opomíjejí kontrolní regionální proměnné, přestože existují dostupná veřejná data. Jejich zapojení umožňuje systematičtější zohlednění heterogenních efektů Kohezní politiky.

(Crescenzi, Giua 2019)

Zastřešující teorie změny

Sběr dat a čištění (v kostce)

Příprava analytického datového základu

1. Kompletní datový balík

Všechny podnikatelské projekty z relevantních OP (2007–2020)

2. Vyčištění & validace

Odstranění chyb, doplnění chybějících částek, kontrola roku realizace

3. Fokus pouze na firmy

Odfiltrovány univerzity, technická pomoc a nepodnikatelské subjekty

4. Spárování s údaji v RES (2012 + 2025)

99,9 % firem úspěšně přiřazeno + ověření, zda jde o MSP / VP

5. Tematická klasifikace (7 oblastí podpory)

Vytvořen jednotný klíč, odstraněny nerelevantní oblasti

6. Finální očištění datasetu

28 039 projektů podniků, 339 mld. Kč investic (147 mld. z EU)

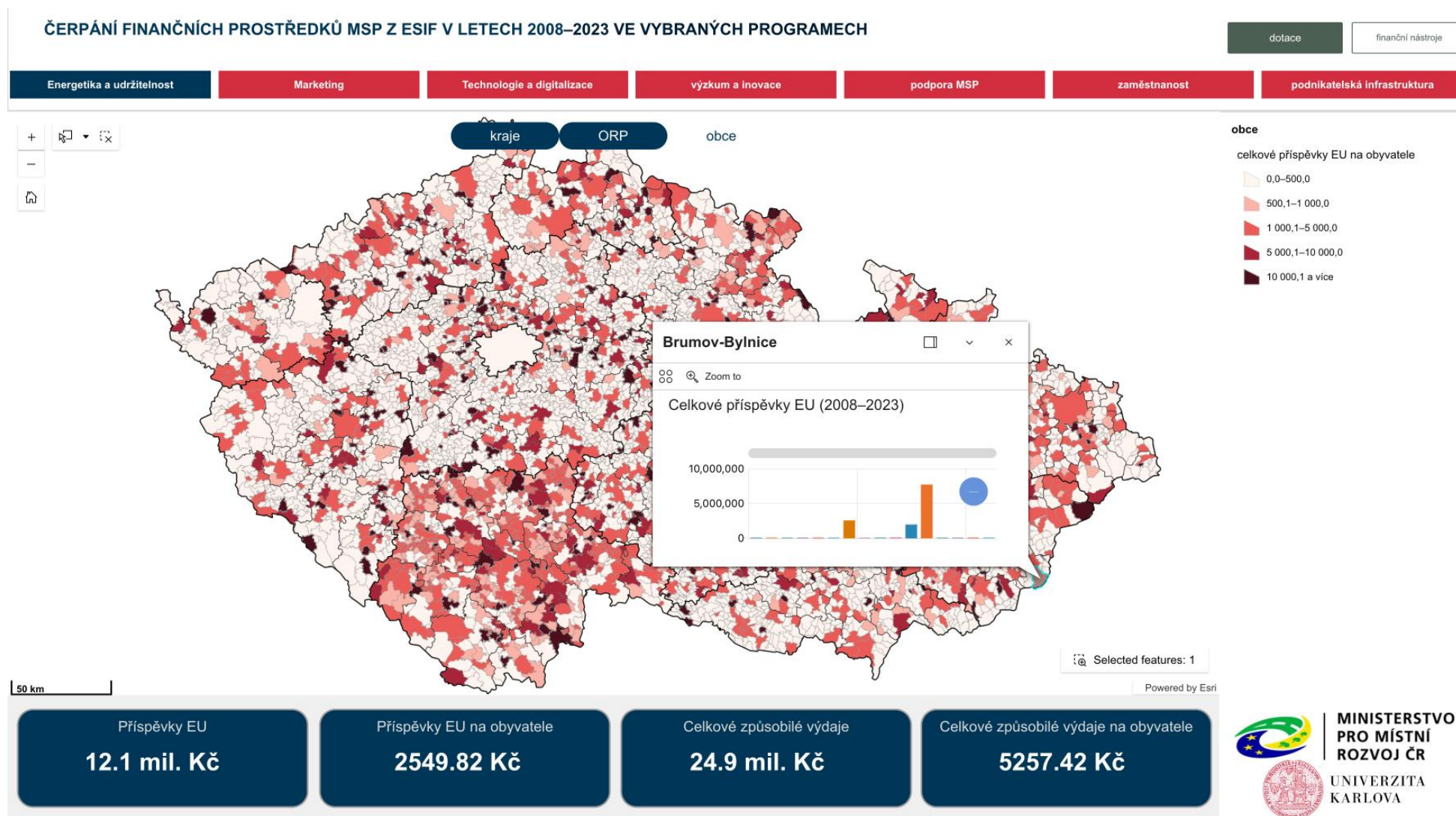
7. Rozpad až na úroveň obcí

Projekty rozděleny dle místa realizace / sídla + připraveno pro Power BI, ArcGIS a panelové modely

Vizualizace

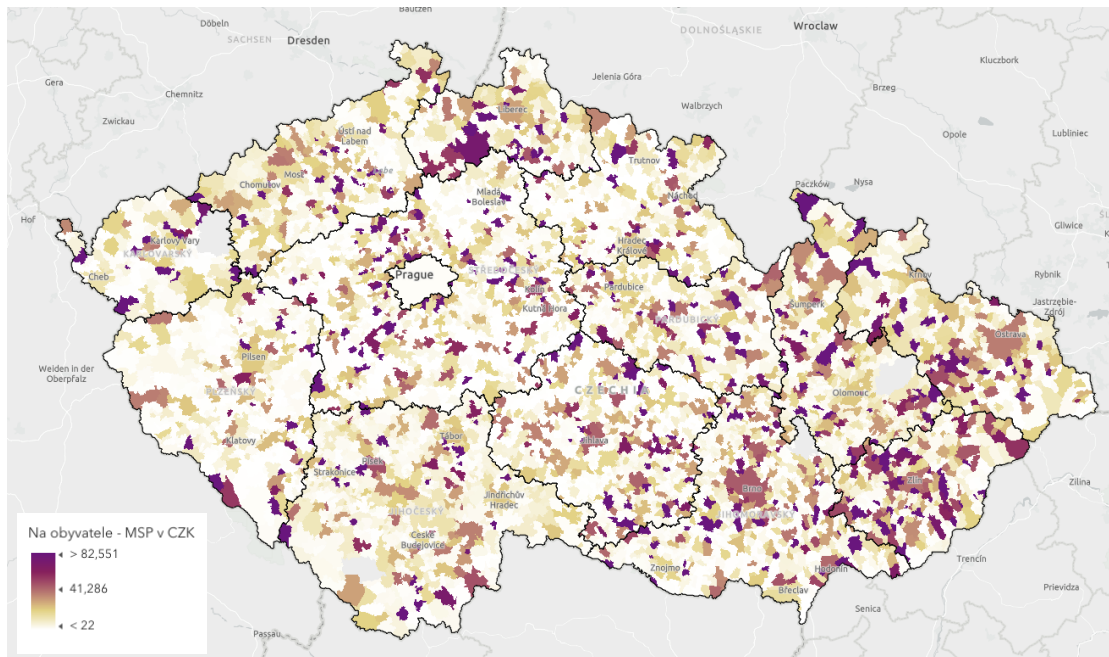
Vizualizace v podobě interaktivní ArcGIS aplikace

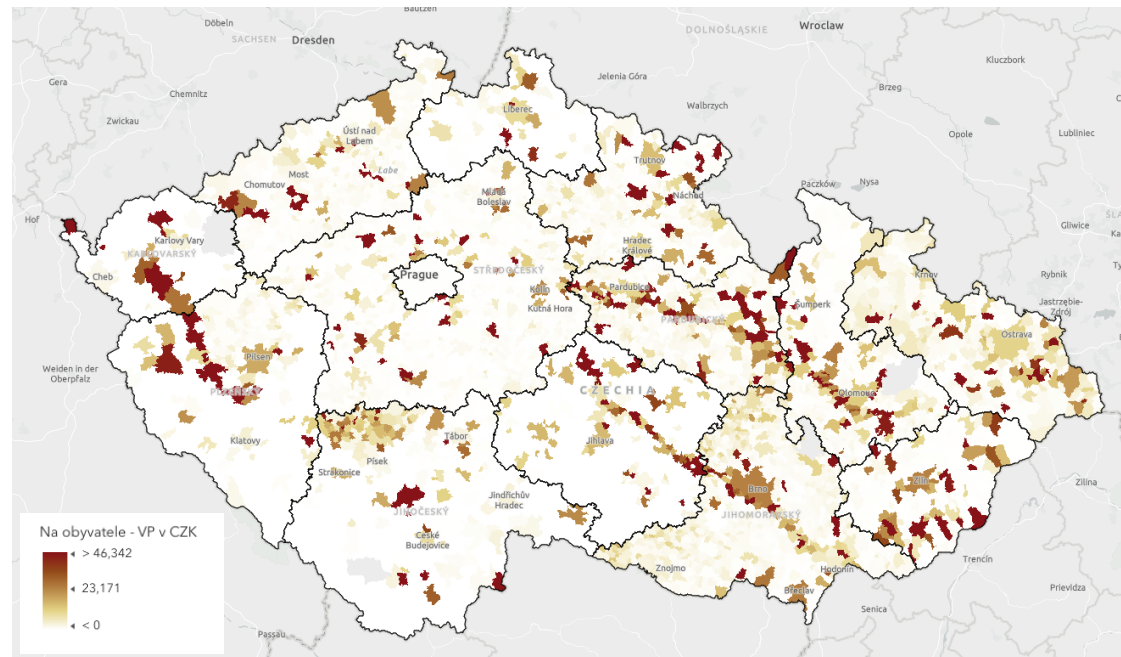
Teritoriální rozpad hodnoty všech realizovaných projektů podnikatelskými subjekty s dotační podporou ESIF

Mapy níže dokreslují obraz čerpání analyzovaných finančních prostředků MSP a VP, přičemž v případě MSP je při přepočtu na obyvatele patrné ještě výraznější teritoriální rozdělení. Podpora podnikání tak měla zcela evidentně **odlišné regionální dopady** (což bylo dále empiricky testováno)

Malé a středně velké podniky (MSP)

Velké podniky (VP)

Směřování dotací EU z pohledu sektorového rozdělení podpořených MSP

KRAJ	SEKTOR								
	SEKCE C - ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL	SEKCE G - VELKOOBCHOD A MALOOBCHOD; OPRAVY A ÚDRŽBA MOTOROVÝCH VOZIDEL	SEKCE J - INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ ČINNOSTI	SEKCE M - PROFESNÍ, VĚDECKÉ A TECHNICKÉ ČINNOSTI	SEKCE F - STAVEBNICTVÍ	SEKCE L - ČINNOSTI V OBLASTI NEMOVITOSTÍ	SEKCE D - VÝROBA A ROZVOD ELEKTŘINY, PLYNU, TEPLA A KLIMATIZOVANÉHO VZDUCHU	SEKCE E - ZÁSOBOVÁNÍ VODOU; ČINNOSTI SOUVISEJÍCÍ S ODPADNÍMI VODAMI, ODPADY A SANACEMI	Ostatní
Hlavní město Praha	0.26%	0.10%	0.07%	0.20%	0.03%	0.01%	0.00%	0.01%	0.28%
Jihočeský kraj	2.21%	0.35%	0.19%	0.27%	0.34%	0.57%	0.89%	0.05%	0.26%
Jihomoravský kraj	8.76%	1.63%	2.51%	1.18%	0.68%	1.02%	0.03%	0.12%	0.70%
Karlovarský kraj	1.27%	0.08%	0.06%	0.09%	0.21%	0.28%	0.02%	0.10%	0.21%
Kraj Vysočina	3.58%	0.40%	0.59%	0.42%	0.40%	0.13%	0.42%	0.07%	0.17%
Královéhradecký kraj	2.84%	0.35%	0.18%	0.37%	0.30%	0.12%	0.08%	0.02%	0.13%
Liberecký kraj	3.31%	0.25%	0.09%	0.29%	0.13%	0.09%	0.17%	0.01%	0.27%
Moravskoslezský kraj	6.96%	1.52%	0.84%	0.77%	0.81%	0.82%	0.17%	0.29%	0.78%
Olomoucký kraj	5.05%	0.42%	0.45%	0.27%	0.42%	0.10%	0.09%	0.20%	0.25%
Pardubický kraj	3.09%	0.45%	0.29%	0.35%	0.31%	0.06%	0.10%	0.04%	0.21%
Plzeňský kraj	2.17%	0.26%	0.47%	0.24%	0.19%	0.19%	0.08%	0.03%	0.18%
Středočeský kraj	6.92%	1.35%	0.81%	1.62%	0.67%	0.92%	0.80%	0.42%	0.65%
Ústecký kraj	3.36%	0.54%	0.36%	0.58%	0.80%	0.30%	0.25%	0.15%	0.53%
Zlínský kraj	6.51%	1.16%	0.32%	0.44%	0.56%	0.32%	0.09%	0.11%	0.27%
CELKEM	56.31%	8.87%	7.24%	7.11%	5.84%	4.92%	3.21%	1.61%	4.88%

KRAJ	ZNALOSTNÉ INTENZIVNÍ OBOR	
	NE	ANO
Hlavní město Praha	50.76%	49.24%
Jihočeský kraj	86.13%	13.87%
Jihomoravský kraj	73.68%	26.32%
Karlovarský kraj	90.37%	9.63%
Kraj Vysočina	81.87%	18.13%
Královéhradecký kraj	81.76%	18.24%
Liberecký kraj	86.30%	13.70%
Moravskoslezský kraj	83.96%	16.04%
Olomoucký kraj	88.09%	11.91%
Pardubický kraj	83.18%	16.82%
Plzeňský kraj	77.35%	22.65%
Středočeský kraj	77.64%	22.36%
Ústecký kraj	81.04%	18.96%
Zlínský kraj	88.93%	11.07%

První výsledky

Analýza panelových dat – hlavní zjištění

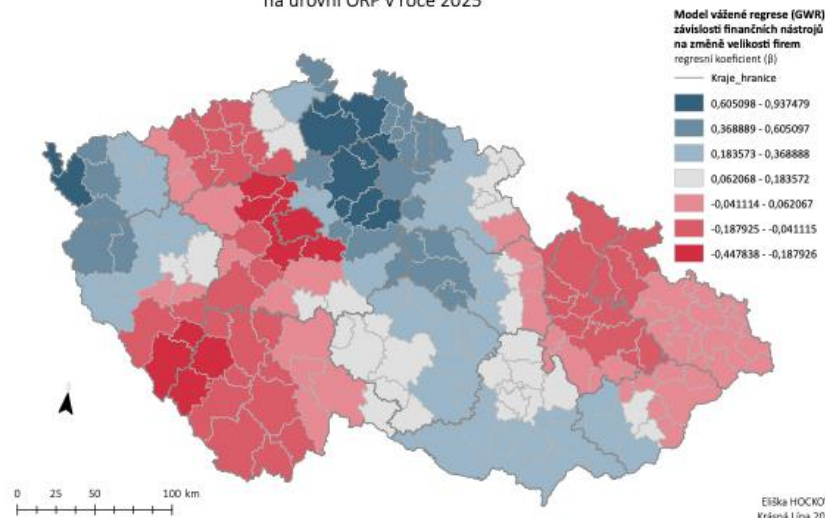
- **Zvyšující se vysvětlivost modelů:** Hodnota R^2 roste s přidáním kontrolních proměnných, zejména těch zachycujících regionální socioekonomické faktory – míru nezaměstnanosti, podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel a výdaje na podnikový výzkum a vývoj. V některých specifikacích modelů dosahuje R^2 až hodnoty 0,75, což ukazuje na silnou vysvětlivací schopnost použitých proměnných.
- **Mediánová mzda jako alternativní ukazatel k HDP:** Mediánová mzda se ukázala jako vhodný alternativní indikátor regionálního ekonomického rozvoje. Vybrané modely poukazují na statisticky významný a převážně pozitivní vztah mezi objemem veřejné podpory a růstem mediánové mzdy, tedy i na přímou vazbu mezi intervencemi a zlepšováním mzdových podmínek.
- **Různorodé efekty podle typu projektů:** Dopady podpory se liší podle ekonomického zaměření projektů. Nejvýraznější pozitivní efekty byly zaznamenány u projektů zaměřených na investice do zlepšování procesů v rámci malých a středních podniků – tedy zejména u intervencí posilujících kompetence, udržitelnost a profesionalizaci firem, které se následně promítají do růstu produktivity a mezd.
- **Interakce s kvalitativními ukazateli prostředí:** Začlenění indikátorů kvality vládnutí (EQI) a regionálního inovačního systému (RIS) ukazuje, že efekt veřejné podpory není jednotný – v regionech s vyšší institucionální kvalitou a inovační kapacitou se pozitivní dopady projevují výrazněji, zatímco v regionech s nižšími hodnotami těchto indikátorů jsou efekty slabší či nevýznamné.

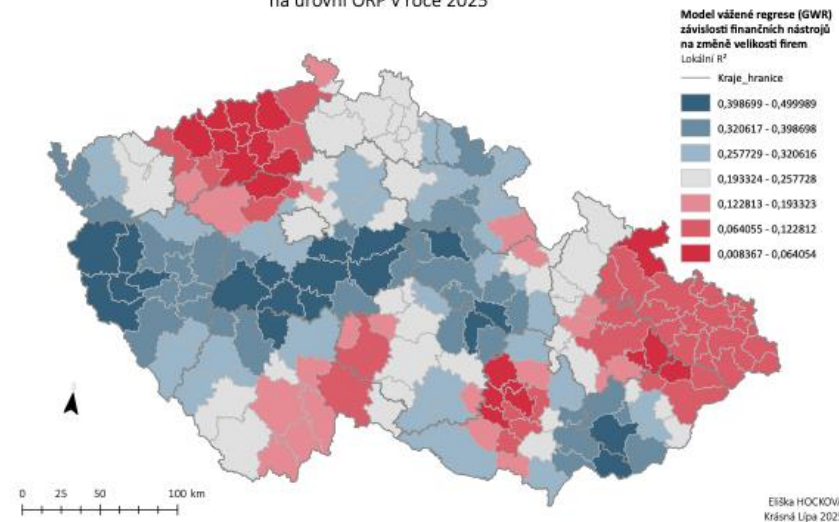
Dopadová analýza metodou GWR

- **5 026 zkoumaných ekonomických subjektů**, které získaly úvěr nebo záruku z Programu Expanze (z celkového počtu 5 970).
- **31% změna ve velikosti** u podpořených firem ve sledovaném období je výrazně nad celonárodním průměrem změny ve velikosti obchodních společností (6,41 %)
- **Speciálně vypočítaný indikátor:** počet MSP, které změnily velikostní kategorii mezi lety 2020 a 2024 na úrovni ORP.
- **Vztah mezi finanční podporou a změnou velikosti firem není homogenní** – v některých ORP vychází pozitivní a silný efekt (modré oblasti), jinde slabý až negativní (červené). To znamená, že místní kontext (struktura ekonomiky, pracovní trh, dodavatelské řetězce apod.) významně ovlivňuje dopad nástrojů

ZÁVISLOST FINANČNÍCH NÁSTROJŮ NA ZMĚNĚ VELIKOSTI FIREM
na úrovni ORP v roce 2025

ZÁVISLOST FINANČNÍCH NÁSTROJŮ NA ZMĚNĚ VELIKOSTI FIREM
na úrovni ORP v roce 2025

Co si odnášíme a průběžná zjištění

Technická doporučení

- **K teorii změny přistupovat pečlivěji** – neočekávat dopad dotací na změnu v počtu založených firem, pokud k tomu vypsané výzvy primárně nesloužily.
- **Budovat komplexnější indikátory** – např. námi využitý počet MSP, které meziročně změnily velikostní kategorii (dle počtu zaměstnanců).
- **Jednoznačně zohledňovat regionální kontext** a pracovat s komplexními kontrolními proměnnými měřícími inovační výkonnost a institucionální kvalitu jednotlivých územních jednotek.
- **Zavést centrální registr příjemců podpory** (podle IČ) umožňující přehledně sledovat všechny typy dotací a finančních nástrojů napříč programy a poskytovateli

Věcná zjištění

- **Veřejné intervence** – zejména investice spolufinancované z fondů EU – mají diferencované dopady v čase i prostoru, které nelze interpretovat univerzálně (Crescenzi et al., 2016; Rodríguez-Pose & Garcilazo, 2015).
- **Veřejné dotace poskytované MSP** mohou významně ovlivňovat podnikatelskou aktivitu a individuální bohatství v regionech Česka, avšak míra tohoto vlivu závisí na třech faktorech:
  1. **Tematickém zaměření podpory** – na jaký typ aktivity dotace cílí.
  2. **Územním kontextu** – kde a za jakých institucionálních podmínek je podpora implementována.
  3. **Komplexitě a kombinaci nástrojů podpory** – nejlépe vysvětlený model růstu počtu MSP v krajích je ten, který zohledňuje současný vliv (a potřebu) více typů podpory.
- **V kontextu politiky soudržnosti EU** i národní podpory MSP je nutné odklonit se od mechanického přerozdělování a přejít k důkazně podloženému strategickému cílení prostředků.

Co jsi z projektu odnášíme

- Z dostupných dat **lze provádět smysluplné kvantitativní analýzy**. Mnoho zajímavých zjištění je možné odhalit už samotnou kategorizací a tematickou či prostorovou vizualizací dat.
- **Automatizace zpracování dat má své limity** – určitá míra manuálního čištění je vždy nezbytná.
- Využití **umělé inteligence** je v současnosti limitované – vyžaduje hlubokou znalost problematiky a kontextu. Dokáže efektivně pomoci při velmi konkrétních technických úlohách (např. úprava kódu v R, agregace dat podle zadaných parametrů, technická interpretace regresních výstupů, jazyková korekce), avšak její širší využití – zejména při identifikaci klíčových zjištění – zůstává omezené.

„Standardní“ evaluace vs. projekt aplikovaného výzkumu

- **Standardní evaluace**: rychlejší realizace, firmy dokážou efektivně mobilizovat potřebný tým.
- **Projekt aplikovaného výzkumu**: umožňuje s odstupem korigovat unáhlené závěry evaluací, podívat se na užší problém do větší hloubky a flexibilně testovat různé metodické přístupy.

11. konference
Evaluační
jednotky
NOK

Data v akci:

Evaluační jako klíč k efektivní
kohezní politice 2028+

Děkuji za pozornost

Léon Kamenický

leon.kamenicky@natur.cuni.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

EVALUAČNÍ
JEDNOTKA NOK

Přírodovědecká fakulta
Univerzita Karlova